

ZİRAAT MES'ELESİNDE TEZLER

Hâlin ve çârenin delillerle tasviri.

1 - Şark Milletlerinin rençberleri biricik istihsalci sınıftır; Kendi emekleriyle yalnız mülk sahiplerini değil, bütün burjuvazi ve memur sınıfını beslemektedirler. Böyle ikin derebeyin devrinden kalma hileli muameleler ve münaverelerle mülkdarlar menfaatine hükûmet vergilerinin ağırlığı altında eziliyorlar. Onların hayatı yoksulluktan, açlıktan, bitmez tükenmez borçluluktan, mülk sahiplerinin, vergi toplayanların istifadesi uğrunda çalışmaktan ibarettir.

2 - Hükûmetçilerden, yabancı sermayedarlardan ve kendi mülk sahiplerinden Şark Rençberlerinin çektiği zulm ve mal yağmacılığı o dereceye varmıştır ki, bunlar için, büyüüp genişlemek, ilerlemek, insanca yaşamak imkânı kalmamıştır. Bunlar döğölmekten ve mihnet çekmekten dimağen sersem olmuş ve aç kalarak yük hayvanı derekesine inmişlerdir.

Rençberlerin gördüğü hile ve zulm şu sebeplerden doğuyor:

A - Şimdiye kadar devam eden derebeyin usulcü (Derebeylik düzeni) rençberi şahsiyle ve bütün variyle yoğuyula mülk sahibine mal ediyor.

B - Ekinlik topraklar mülk sahipleri elindedir. Boş toprak yoktur. Bunun için, mülk sahibi, toprak yokluğu mecburiyetiyle rençberi kendisine; kendi tasarruf ve iradesine bağlıyor ve kanun ve şer'e göre hür olan bu adamları fiilen kendine satın alınma kul ediyor.

C - Toprağı hükûmetçiler bölüşmüşler büyük büyük parçaları imtiyazlı sınıflara ve sermayedarlara kiraya veriyorlar. Bu suretle kiracılar toprak imtiyazına mâlik oluyorlar.

Rençberler ise toprağı bu kiracılardan ikinci derecede kira ile alıp, bunların mülksüz ve açaçına çalışan işçileri vaziyetine düşüyorlar.

Ç - Vergiler tahammül edilemez derecede ağırdır ve mesuliyetsiz hükûmet memurları eliyle toplanmakta ve yağmacılık mahiyetini almaktadır.

D - Şahsî emniyet yoktur; anarşi, yarım vahşilik ve usulüne uygun soygunculuklar hüküm sürmektedir. Hükûmetçiler rençberi zorlamakta bunlara yardım ediyor.

E - Bu sebeplerden rençberlerin iflâsı doğmuştur. Bu iflâs yoksulluğun son derecesidir. Yoksulluk rençberi borca boğuyor; borçluluk ise kiracıların pençesine düşürüyor ve iktisatça tamamiyle onlara esir ediyor. Bu şartlar ve kayıtlar içinde rençberin hayatı, gittikçe artan borcunu ve borcunun faizini ödemek için çalışmaktan başka bir şey olmuyor. Borç verenler ise: muhtelif Ziraat bankaları.

F - Müflislikle bütün istihsal vasıtaları rençberin elinden çıkmıştır. Rençberin ne parası, ne ziraat âletleri, ne hayvanları ve ne ekinlik tohumu var. Rençbere verilebilecek boş toprak ve bunu vermek mümkün olsa bile rençberin yerine kendi toprağında kendi ziraatını idare etmesi imkânı bulunmuyor.

3 - Zulüm ve tazyikten, hile ile mal çalıcıların elinden, müflislikten kurtulmak ve bütün ihtiyaçlarını ifâyâ kaabiliyetleri iktisadî hayatını idareye lâzım olan şeraiti hazırlamak için rençberlerin şu tedbirlere müracaat etmeleri lâzımdır.

A - İstilâcı ecnebî sermayedarların ve kendi müstebit ağalarının, sultanların, hanların, beylerin ve bunların çanak yalayan memur sürülerinin iktidar ve ihtiyarını yâni zulüm ve hile ile mal yemenin kaynağını mahvedip bütün kudreti iktisadî, hali ve idarî vazifelerle beraber ele almak ve bu inkılâbı yerli ve merkezî rençber şûraları kurarak garp memleketlerinin cumhuriyet şûralarıyla koşma Şark Şûra Cumhuriyetleri vücade getirmek suretiyle ortaya çıkarmak.

B - Rençbere mülk sahiplerine karşı derebeyin devrinden kalma vazifeleri ifadan yüz çevirip onların müfuzunu üzerlerinden kaldırmak, onlara karşı şahsî, iktisadî bütün râbıtaları koparmak lâzımdır. Büyük arazi sahipliği kanunen hangi perdeler altında gizlenirse gizlensin, ortadan kaldırılmak ve bütün topraklar mülk sahiplerinden alınıp ekincilerle uğraşan kiracı ve topraksız ekin işçilerinin arasında taksim olunmalıdır. Bundan başka mülkdarların ellerinde bulunan sürüler de alınıp önce hiçbir malı ve hayvanı olmayan yersiz ekincilere, sonra ihtiyacı temin edeme-

yen toprak sahibi ekincilere tevzi edilmelidir.

Mülk sahiplerinin mülklerinde bulunan ziraat ve idare âletlerini ve levazımını, o mülkü aralarında taksim etmiş olan köylülerin umumî malı şekline koymak; bu türlü levezım yoksa rençberlerin kendi ellerindeki levezımı birleştirep mülkdarlardan aldıkları yerleri daha faideli şeraitle ekip dikmek için kullanmak lüzumu vardır. Ancak bu surettedir ki rençberlerin iktisadî gayretlerinden daha sür'atle muvaffakiyet peyda olur.

C) Devlete ve onun ruhanî müesseselerine ve vakıflara âit bütün yerler zabt olunup kiracı rençberlerle kiracılarından kira tutan topraksız rençberler arasında taksim edilmelidir. Hükûmetle rençber arasında vâsıtacılık eden büyük arazi sahibi kiracı zenginlerin kudret ve mülkiyeti mahvedilmeli ve bunlara ait ziraat âletleri ve hayvanların hepsi rençberler için zabtedilmelidir.

D) Toprağa ait bütün kanunlar, topraktan istifadeyi tehdit eden bütün kaydlar ve şartlar şimdiki müşkil ve mahiyetin değişmesine mâni olan kaideler ortadan kaldırılmalıdır. Ve "bütün topraklar, kimin elinde olursa olsun devlete aittir ve ondan öz emeğiyle ekip dikenler istifade edebilir. Herhangi bir parçayı kendi zahmetiyle işleyen ona ve bütün mahsullerine mâlik olur." Buna ilâve ve ilân etmelidir: ki: "Kendi emeğiyle işleyen ve başkasının emeğinden istifade etmeyen rençberlerin mülkdarlığına dokunulmaz, hiç kimsenin hiç bir bahane ile el uzatmaya hakkı yoktur.

E) Ormanlardan, sulardan ve suvarılan topraklardan edilecek istifadenin tanzimini merkezî ve mahallî rençber şûralarının ihtiyarına verilmelidir.

F) Göçebe halkının hukuku, ihtiyaçlarına kâfi otlak verilerek temin olunmalıdır. Bununla beraber, bu gibi insanların dâimî ve medenî hayata girmeleri ne ile mümkünse çarelerini düşünmelidir.

G) Aşârî ve bütün vergileri kaldırmalıdır. Bunların yerine, rençberin vücuda getirdiği bütün mahsullerden, şehir işçilerini, devlet ve idare heyetini ve orduyu yaşatmak için kâfi gelen ve lüzumuna göre bir mahsulden az, obirsinden (diğerinden) çok alınması câiz olan bir hisse almak lâzımdır. Bu hissenin miktarını ve hangi mahsûlden ne kadar ve ne yolda alınacağını rençber şûralar kararlaştıracaktır.

Böyle hisse usulüyle alınan mahsullerin bedeli, şehirlerdeki sanat mamulâtından rençberlere lâzım olan eşyanın aynı tarzı ile - bazısından az, bazısından çok alçak kaidesiyle - rençberlere ödenecektir.

H) Devlete, devletin muhtelif teşkilâtına, bankalara senet gibi ne şekilde bulunursa bulunsun; rençberin bütün borçları hükümden düşmüş ve kaldırılmış ilân edilmelidir.

İ) Şark'ta rençber şûraları ve şûra cumhuriyetleri teşekkül eder etmez, devlet, bütün ziraat âletlerini ve makinelerini, ekin hayvanlarını ve köylülerin mâli idaresini icra için lâzım olan her şeyi rençberlere vermeye başlamalıdır ve şöyle bir kaide koymalıdır:

Bu lëvâzımdan umum rençberlerin istifadeye hakkı vardır. Derhal rençberlere ziraatçe yardıma ve ekin cemiyetleri teşkiline girişmelidir. Şu kadar ki rençberlerden ayrıca mülk sahibi olanları bu işe iştirake mecbur etmemelidir. Hem köy ziraatıyla, hem de san'at mâmulâtiyle meşgûl olan istihsalci rençber kooperatifleri (Yardım arkadaşlıkları) teşkil etmelidir. Bunlar devlet tarafından geniş surette muavenet görüp yavaş yavaş devlet uzvu olmalıdır.

Rençberler arasında istihsâl kooperatifleri vücuda getirmeli ve devlet tarafından büyük büyük muavenet edilip git gide devlet uzvu olacak bu teşkilât vasıtasıyla rençberler şehir san'atları mâmulâtından lâzım olan her şey'in tedariki intizam altına alınmalıdır.

Köy idareleri için lâzım olan bütün istihsâl âletleri rençberlere verildikçe ekilmeyen boş topraklarda komünist şûra idareleri teşkil edilmek ve bunları devletin nezareti altında istihsalci şûralar şekline girmiş köy işçilerinin yardımıyla işletilmek lâzımdır. Bu komünist şûra idarelerinin teşkilinden maksat şu olmalıdır: Bu idarelerin istihsal edeceği mahsullerin fazlasını sanatçı Avrupa memleketlerinin Şark'a lâzım olan mâmulâtiyle değiştirmek.

Türkiye, İran, Afganistan ve sâir memleketlerin Hindistan, Mısır, Elcezire, Arabistan gibi müstemlekelerin istiklâllerini ilân etmek Şark rençberlerini tazyik ve zulümden ve hile ile malları yenilmek ve yoksul kalmaktan kurtarmaz. Avrupa'da ve Asya'da sermayedarlık hayatı devam et-

tikçe, bu türlü siyasî boyunduruktan ve garbın nüfuzundan azad olmuş Şark memleketleri sanatçılıkta geride bulunmalarından dolayı yine evvelki gibi sanatçı Avrupa memleketlerinin sermayelerine faaliyet meydanı olacak, böyle olunca da, rençberlerin ve işçilerin esir ve sefil hayatı geri gelecektir.

Şu halde sermayedarlık hayatı mevcut kaldıkça, Şark Devletleri ve müstemlekeleri istiklâl kazanmış bile olsalar işçi ve rençberler mutlak sermayenin teşkil devresinden geçecekler, bu devre ise kendilerinin topraklarından kovulmasını, proleterya olmasını ve yine ücretle işletilen fabrika işçilerine dönmesini ve kendilerini idare etmekten mahrum kalıp beden kuvvetlerini satmaya mecbur (Batraf) topraksız işçi lehine gelmelerini hazırlayacaktır.

Demek ki memleketlerinin halkçı burjuvazisiyle garbî Avrupanın emperyalist (istilâcı) devletlerinden öz memleketlerinin istiklâlinin almaya birlikte giden Şark rençberleri hatırlarında tutmalıdırlar ki, en büyük bir vazifeleri var: Siyasî istiklâli elde etmekle kalmamak, çarpışmayı kendi mülkdarlarının, kendi yerli burjuvazilerinin hüküm ve nüfuzundan kurtuluncaya kadar devam ettirmek evet; bu onlara vazifedir; çünkü Şark burjuvazisi istiklâli aldıktan sonra, garbî Avrupa sermayedarlarını hile ve zor ile mal yemek (istismar) usulünü kendi ellerine alacaklar ve buna âdetâ vâris olacaklardır. Bunun için, Şark rençberlerinin hakikî azadlığı yerli servetdarların, yerli burjuvazinin üzerlerindeki kuvvet ve nüfuzunu kırmak ve memleketlerinde işçi ve rençber şûraları kurmakla tamam olur. Ancak hem Şark'da hem Garpta sermayedarlığın yıkılmasıyla ki Şark rençberlerinin mahrumluğu ve mahkûmluğu yerine malikiyet ve hakimiyetlerini vücade getirir ve sermayenin cefakâr teşkil merhalesini atlayıp en müterakki memleketlerin işçi sınıfının yardımıyla fikir ve irfan meydanında ilerlemek ve kendi zahmetinin mahsullerinden tamamiyle faidelenmek hakkını veren komünist hayatına kavuşmak ve bütün mânâsıyla azad olmak imkânı verir.

İçtimai inkılâbın muzaffer olması ve cihana şâmil komünist idaresinin kurulmasıdır ki Şark memleketlerinin rençberlerini ihtiyaçtan, yoksulluktan, açlıktan, zulüm ve tahakkümden, zorluk ve kurnazlıkla mal yiyiciliğin pençesinden kurtarabilir. Buna göre Şark rençberlerine azadlığa kavuşmak için garbın teşkilâtlı işçileriyle el ele vermek ve onların teş-

kil edecekleri inkılâpçı Şûra Cumhuriyetleriyle ittifak ederek hem ecne-
bî sermayedarlarıyla hem yerli müstebid mülkdar ve burjuvazi ile perva-
sız çarpışmak ve çarpışmada içtimaî inkılâbın tamamıyla galebesine kadar
sebat etmek en zarurî vazifedir. Ancak komünist hayatıdır ki hem garbın
ve hem Şarkın milletlerini hakiki azadlık âlemine yükseltebilir ve her
milleti diğer milletlerin ayakları altında kalmaktan, her insanı diğer in-
sanların (istismar) pençesinden kurtarabilir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ
TÜSTAV